

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 pett & Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.—, večji inserati pett vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knaifjeva ulica št. 5.
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. — — — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. — — — — — JESENICE, Ob kolodvoru 101. — —
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

V INDIJI ZOPET VRE

Justifikacija štirih indijskih nacionalistov je izzvala po vseh večjih mestih Indije krvave izgrede

Bombay, 13. januarja. Vest o usmrtni štirih indijskih nacionalistov v Pooni, ki so se udeležili nemirov v Solapuru, se je razširila od blisk po vsej državi ter izzvala med indijskim prebivalstvom silno razburjenje in ogorčenje, tako da je prišlo v številnih večjih mestih do velikih demonstracij in spopadov s policijo. V Pooni je skušala več tisoč Indijcev naskočiti zapore. Policija se je le z največjo težavo posrečila preganiti demonstrante. Položaj v Pooni je kljub temu zelo resen.

V Bombayu, Karachiju, Delhiju in drugih mestih so demonstranti napadli policijo. Prišlo je do resnih spopadov, v katerih je bilo na stotine ljudi ranjenih, med njimi najmanj 100 težko. Tudi veliko število stražnikov je dobilo težje in lažje poškodbe. V Bombayu in Karachiju so demonstranti prisilili policiste, da so sneli čelade z glav in tako počastili spomin štirih usmrčenih Indijcev. Poliskus demonstrantov, da bi onemogočili železniški promet, se je za

e. krat izjalovil. V Bombayu so množice ustavile več voz cestne železnice ter jih prevrnile. Na policijo, ki je prihitela na pomoč, so zmetali ogromno množico kamenj. Policija je oddala med razburjeno množico več salv iz pušk. Nemiri so se med tem razširili tudi že na evropski del Bombaya. V prestolnici vlada silno razburjenje. Zaradi čim prejšnje izpostavitve miru in reda so bile povzvani močni vojaški oddelki na pomoč.

Bombay, 13. januarja. Od povsod se lija v velikih nemirih in krvavih protestnih demonstracij. V Pooni je razjarjena množica napadla zapore. Policija je morala streljati ter je ranila več oseb. V Karachiju so bili nemiri izredno krvavi. V bojih med policijo in množico je bilo 50 oseb težko in več sto lahko ranjenih. Slični prizori se dogajali v Bombayu, kjer je razjarjena množica uničevala vse kar ji je prišlo pod roke. Število aretiranih je zelo veliko. Ker so nemiri zavzeli nevaren obseg in

se širijo po vsej Indiji, je vlada proglasila v glavnih mestih obsedno stanje in prepovedala vse shode.

Zmerni angleški ter indijski krogi zelo obžalujejo te krvave dogodke, ki so toliko bolj pomembni, ker so v Londonu pravkar uspešno zaključili indijska konferenca.

Zmerni politični krogi so mnenja, da je eksekucijo v Pooni izrazil indijski kongres in tako ponovno razpalil ljudske strasti proti angleški vladavini. Jasno je, da znajo taki dogodki zakasnit uvedbo ustave v Indiji in ojačiti tiste angleške politične kroge, ki menijo, da Indija ni zrela za širokogrudno ustavo ter da še vedno potrebuje močne roke, da se zabrani kaos.

Glede na to je zadnje krvave dogodke tem bolj obžalovati, ker bodo ojačili ekstremne struje na obeh straneh ter tako zastropili politično ozračje, ki se je zadnje čase pod vtisi uspešnega poteka indijske konference zelo pomirilo.

Liberija — dežela suženjstva

Porazne ugotovitve preiskovalne komisije Društva narodov o razmerah v Liberiji

London, 12. januarja. AA. Angleški listi posevajo poročilo mednarodne preiskovalne komisije o suženjstvu v zamorski republiki Liberiji veliko pozornost. Poročilo Društva narodov navaja, da je republika tolerirala trgovino s sužnji.

»Times« pravi, da je bila uprava v Liberiji tako kruta in koruptna in da so črnce tako nesramno izrabljali, da civiliziran svet ne bo miroval, dokler se ne bodo korenito odpravile te razmere ter uvedel v Liberiji sistem, ki bo pravičen in zagotovil dostojno postopanje z delavstvom.

Način, kako naj se te forme izvedejo, je precej delikatno ter mednarodno vprašanje. Liberija je član Društva narodov ter se za razmere v tej državi zelo zanimajo Zedinjene države. Naravno je, da se stališče ameriškega državnega urada do tega vprašanja zelo važno.

Medtem ko angleška vlada proučila poročilo, ki bo na dnevnem redu januarjskega zasedanja Društva narodov. »Times« končno naglašja, da bo moralna mednarodna diplomacija biti zelo previdna in odločna, ako ne bo hotela ovirati mednarodne akcije, ki jo bo zahteval ves civilizirani svet.

Liberija je afriška republika, ki je pod vplivom Zedinjenih držav. Površina meri 95.400 kvadratnih kilometrov ter ima po ljudskem štetju iz leta 1927 1.560.000 prebivalcev. Ima zelo razvito trgovino kave, kavčuka in slonove kosti. Letno izvažata tega blaga za nad 1 milijon dolarjev. Prebivalstvo do polovice tvorijo črnci, ki so res pravi sužnji in jih prodajajo na trgih kot živino. Zaradi preiskave, ki jo je uvedel DN, je predsednik republike Charles King podal ostavko.

Katastrofalno pomanjkanje kuriva v Rusiji

Mesta so brez drv, železnice pa imajo samo še za 10 dni premoga — Desorganizacija transportne službe

Moskva, 13. jan. Zaradi pomanjkljivega dovoza kuriva je močno prizadeto prebivalstvo po mestih, kakor tudi obratovanje mnogih tovarn in železnice. Železnice, ki spadajo pod upravo v Omsku, imajo kuriva samo še za deset dni. Glede na težki položaj je predsednik lesne unije Smirnov pozval vodjo ruske transportne uprave Rudzjakova, naj čim bolj pospeši dovoz lesa in naj v prometu daje prednost vlakom, ki dovažajo les v mesta. Dovož kuriva v Moskvo je popolnoma zastal, ker je pridelovalje drvo močno zastalo za kočnico, ki je bila določena v državnem petletnem načrtu. V

Uralu, kjer so v letu 1929. izvozili v posamezne pokrajine 15 odst. lesa, je izvoz padel na 12 odst. V zahodni Sibiriji so sicer posekali 100.000 m³ lesa, vendar pa ni nobenih možnosti za prevoz v mesta. Vzrok, da so mesta v nezadostni meri preskrbljena s kurivom, je v slabi organizaciji transportnih sredstev. V komunističnih organizacijah je zbudilo mnogo protestov, da je sovjetski lesni trust nakopičil v ozemlju Nižnjegorodskega velikanske količine lesa, ne da bi danes prav za prav vedel, kje so ta skladišča in kam je bil les odposlan.

Remarqueov film

v Rusiji

Moskva, 13. januarja. Moskovska vlada se pogaja z ameriškim filmskim koncernom Universal Pictures za dobavo Remarquejevega filma »Na Zapadu nič novega«, ki bi ga želela sovjetska vlada predvajati v vsej Rusiji, ker smatra, da je v skladu s političnimi in kulturnimi tendencami sovjetske politike. Pogajanja so že tako daleč uspeša, da bodo potrebnosti komisije filma izdelane najkasneje do konca marca.

Simpatije Jugoslavije za Dodekanez

Atene, 13. jan. M. »Eleftron Vima« poroča pod naslovom »Simpatije Jugoslavije za Dodekanez« naslednji dopis iz Zagreba: »Jugoslovenska omladina iz Julijske Krajine izraža preko grškega tiska svoje simpatije grški omladini iz Dodekaneza, ki se bori proti skromnemu neprijatelju za osvoboditve svoje domovine izpod italijanskega jarma. Zivela svoboda! — Jugoslovenska omladina iz Julijske Krajine.«

Ponarejevalec zlata pred sodiščem

Monakovo, 13. jan. Pred tukajšnjim sodiščem se je danes pričel senzacionalen proces proti nekemu Johannu Tausendu. Obtožen je, da se je izdal za čarovnika, ki zna po kemičnem potu izdelovati zlato. Potovalec je dalje časa po Nemčiji in je pridobil za svoje ideje celo vrsto bivših aristokratov, ved industrijev in drugih uglednih ljudi, katere je ogoljufal za prav znanje zneske. Znal je govoriti tako prepričljivo, da je svoje žrtve prepričal, da bodo malenkostna posojila v najkrajšem času dobile povrnjene s tisočermi obrestmi. Premamlil je celo generala Ludendorfa, ki mu je dal za izdelovanje zlata 20.000 mark. Za proces vlada ogromno zanimanje in je bila dvorana ves dan nabito polna. Od blizu in daleč so prihitali na proces novinarji, med njimi iz inozemstva. Na današnji razpravi se je sodišče bavilo v glavnem z ugotovitvijo identitete in s čitanjem spisov. Zaslisevanje obtoženca se bo pričelo šele jutri in pričakuje se, da bo prišlo še do prav zanimivih odkritij, ki bodo pričala o neverjetnosti, da se v prosvetljeni Nemčiji še danes najdejo ljudje, ki nasledajo takim goljufom.

Polom velike italijanske tvrdke

Rim, 13. januarja. »Piccolo« poroča iz Turina, da je skrahirala svetovno znana italijanska vinska tvrdka Pira Piori. Aktivna znašajo 6—7 milijonov, pasiva pa 21 milijonov lir. Prelevala je ugotovila, da so zagrešili polom upravni svetniki, ki so se spuščali v nedovoljene spekulacije. Trije upravniki svetniki so bili aretirani, dva pa sta pobegnila v inozemstvo. Polom tvrdke bo imel za posledico tudi propad drugih manjših vinskih tvrdk, ki so bile zado v sveti.

Nova akcija za pomirjenje makedonstvuših

Sofia, 13. jan. Ker poslednji poskus kralja Borisa za pomirjenje med razprtimi makedonskimi strujami ni imel uspeha, je storjena ponovna inicijativa za pomirjenje makedonstvuših. Angažirani so sedaj za ta posel znani javni delavci, med njimi tudi vseučiliški profesorji. Študentski klub Makedonci je izdal proglas, v katerem obsoja tako Protogerovce, kakor tudi Mihajlovce. Vendar pa je malo verjetno, da bi imel kaj uspeha tudi ta poskus, zlasti ker se vrši koncem tega meseca pred sofijskim sodiščem razprava o raznih nasilnostih makedonstvuših.

Zadar odvisen

od Rima

Pariz, 13. jan. M. »Temps« poroča iz Rima, da je bil objavljen dekret, s katerim se podaljša zakon o posebni podpori Zadru. Italijanski listi objavljajo pri tej priliki govor dalmatinskega poslanca Duda, ki opozarja na skrajno težaven položaj Zadra. Duda pravi, da je Zadar obsojen na smrt, če ga Rim ne bo vzel v svojo posebno zaščito. Zadarsko zaledje je pripadlo Jugoslaviji in Zadar nima sedaj od česa živeti. Dolžnost rimske vlade je, da ga podpre in s tem vsaj deloma popravi grehe prejšnjih režimov, ki so dopustili, da se je Dalmacija tako razkosala.

Trgovinska pogajanja Avstrije in Madžarske

Dunaj, 13. jan. Danes prispe semkaj madžarska delegacija za preliminarna trgovinska pogajanja med Madžarsko in Avstrijo. Madžarski delegaciji načeljuje poplašeni minister Alfred Mickl. Pogajanja se bodo nanašala samo na priprave za pričetek oficijelnih pogajanj, ki se bodo nekoliko zavlekla, kakor vse kaže, ker je madžarska vlada sporočila, da ne more več pristati na sistem največjih ugodnosti, ki se je izkazal za neprimerne, marveč je pripravljena dati samo primerne koncesije v trgovinskih in carinskih vprašanjih.

Bolgarski komentarji Venizelosovega potovanja

Sofia, 13. jan. Potovanje grškega ministrskega predsednika Venizelosa in zlasti njegov poset v Rimu se v tukajšnjih krogih s posebnim zanimanjem komentira. Smatra se ta pot kot dokaz, da grška vlada ne želi biti tako blizu Jugoslavije, kakor pa Italiji. Posebno živahno se komentira izjava Venizelosa, da je pripravljena Grčija dati Bolgariji izhod na Egejsko morje, čeprav je poudarila, da ta izhod ne more biti teritorialen. Kljub temu verujejo, da so danes pogoji za odstop teritorialnega dostopa Bolgariji na Egejsko morje mnogo povoljniji, nego so bili kdaj prej. Za uresničenje tega načrta pa je potrebna mnogo aktivnejša bolgarska zunanja politika, za katere vodstvo pa smatrajo, da minister Burov ni primerna oseba. Kar se tiče izjav Venizelosa o osnovanju balkanske zveze, jih smatrajo v Sofiji bolj za izraze kurtoazije napram Jugoslaviji in ministru dr. Marinkoviću kakor pa za izraz stvarnega razpoloženja grške vlade.

Pred sestankom sveta Društva narodov

V Ženevo bo odpotoval tudi predsednik bolgarske vlade — Važna seja nemške vlade

Pariz, 13. januarja. »Matin« poroča iz dobro informiranih krogov Društva narodov, da bo splošna razorožitvena konferenca sklicana za 14. februar 1932 in sicer bržkone v Ženevo. »Intransigence« doznava, da vprašanje predsedstva konference sploh še ni rešeno in da se o tem sploh še niso vršila nikakr poganjanja z prizadetimi državami.

Sofija, 13. jan. V soboto zvečer je povabil ministrski predsednik gosp. Ljapčev k sebi novinarje ter jim izjavil, da odpotuje tudi on sam v Ženevo na zasedanje Sveta Društva narodov. Z Ljapčevom potuje tudi minister zunanjih poslov Burov, do čim bo moral ostati minister za finance Molov doma, da reši razne finančne težave. Informirani krogi spravljajo odhod Ljapčeva v Ženevo v zvezo z novim poizkusom,

da bi Bolgarija dosegla večje stabilizacijsko posojilo, ki bi edino utegnilo popraviti bolgarske finance.

Berlin, 13. jan. Na današnji prvi seji Brüningove vlade po novem letu se bo obravnaval program ženevskega zasedanja. Zunanji minister dr. Curtius bo na seji poročal o izidu diplomatskih priprav za to zasedanje. Jutri bo odpotoval v Ženevo, da se udeleži seje evropskega odbora. Sovražno stališče desnice proti državnemu kancelarju Brüningu, ki se je posebno izrazilo pokazalo ob njegovem potovanju po vzhodni Rusiji, je razčistilo situacijo tako, da bodo sedaj stranke sredine, posebno centum, ostreje nastopale proti nacionalistični opoziciji kakor doslej. Danes bo pričel tudi proračunski odbor državnega zbora svoje delo.

Avstrijski zvezni predsednik Ameriki

Tudi avstrijski zvezni predsednik Miklas je govoril Američanom po radiju, da bi ojačil ugled avstrijske republike

Dunaj, 13. jan. Zvezni kancelar je v nedeljo govoril po radiju amer. narodu. Njegove besede je tolmačil tukajšnji poslanik Zedinjenih držav Stockton. V uvodu je izrekel pozdrav ameriškega prebivalstvu ter nato poudarjal, da je avstriska država sicer majhna v primeru z veliko severnoameriško unijo, kakor tudi v družbi evropskih velikih držav, toda dve dejstvi ji dajeta poseben pomen. Predvsem je očevala Avstrija staro in znamenito kulturno kot dragoceno dedščino svoje slavne preteklosti tudi v letih stiske in jo razvijala dalje, na drugi strani pa jo veže centralni položaj, ki predstavlja Avstrijo kot srce Evrope, z vsemi velikimi duševnimi in političnimi strujami starega kontinenta in nič manj z gospodarsko usodo evropske celine.

Ko je po propasti velike stare monarhije nastala nova Avstrija kot republika, je bila v početku politično in gospodarsko v skoraj brezupnem stanju. V trdem delu se je posrečilo postaviti državo na sigurne ustavne temelje, zaustaviti razvrednotenje denarja, stabilizirati avstrijsko valuto ter doseči finančno ravnovesje v državnem gospodarstvu. Avstrijsko so izvršili obnovo ter konsolidirali svojo državo kljub težkočam, ki jim je bila država izpostavljena zaradi silnih socialnih pretresljajev evropskega kontinenta. Zvezna vlada je uspešno nasto

pila proti grozečim nevarnostim, ki se jim je uprjala zdrava pamet naroda. Sad tega obnovitvenega dela je notranja okrepitev države ter mednarodni ugled avstrijske republike.

Vse to se seveda ni posrečilo popolnoma brez tuje moči. Zato se zvezni predsednik s hvaležnostjo spominja dragocene podpore, ki jo je Avstrija uživala od Evrope in v veliki meri tudi od Amerike v dneh svoje najhujše stiske. Zlasti se spominja velike podporne akcije Zedinjenih držav, ki je bila izvedena pod smotrenim vodstvom sedanjega predsednika Hooverja, oziroma sedanjega poslanika Stocktona, ki je bil v teh težkih časih Hooverov zastopnik. V pripravljenosti za podporo, ki so jo izkazale Zedinjene države, je bila posebejvalna univerzalna misel solidarnosti vseh narodov. Nemški Avstriji, ki so živeli stoletja z drugimi narodi mirno skupaj, imajo za to posebno razumevanje in vidjo zaradi tega v pomoč, ki jim jo je nudila Amerika, več kakor navadno minljivo sočutje, v njej vidijo manifestacijo temeljne ideje človeške solidarnosti. V tem duhu je zvezni predsednik Miklas ob koncu svojega govora izrekel svoj ponovni pozdrav ameriškega narodu.

Govor zveznega predsednika Miklasa, ki ga je imel ob pol 7. zvečer, so poslušali v Newyorku ob 12.30, v San Luisu ob 10.30, v St. Franciscu pa ob 8.30 dopoldne.

Aretacija mednarodnega pustolovca v Beogradu

Beograd, 13. jan. Beogradska policija je v nedeljo aretirala nevarnega mednarodnega pustolovca J. Maya, ki ga zasleduje med drugimi tudi ljubljanska policija. May je nevaren tat in tihotapec. Klatil se je več let po Madžarskem, Franciji in Nemčiji, leta 1925. pa je bil v Budimpešti aretiran in obsojen na večletno ječo. Iz zapora je pobegnil in prišel končno preko Maribora tudi v našo državo. Del časa se je klatil po Sloveniji, kjer je izvršil več tatvin ter je bil zaradi tega izročen sodišču. Zaradi pomanjkanja dokazov pa je bil zopet izpuščen in je 8. januarja prišel v Beograd. Naznanil se je v hotelu »Zlati rove«, kjer pa so ga par dni pozneje zasačili pri tatvini in zopet zaprli.

Nov vulkanski izbruh na Javi

Haeg, 13. jan. Po vesteh iz Batavije je pričel vulkan Merapi na otoku Javi zopet delovati. Iz žrela prihajajo ogromni toki lave ter odtokajo po obronkih v isti smeri, kjer je tekel prejšnji tok lave. Več vasi je bilo treba izprazniti. V neki vasi, ki je prav posebno ogrožena, je neki fanatik naščuval prebivalstvo, da se kljub obstoječim odredbi niso hoteli izseliti. Prebivalstvo je bilo treba zaradi tega s silo spraviti iz domov.

Zamrznjeni parniki

Oslo, 13. januarja. Iz Leningrada poročajo, da je na poti v Leningrad zamrznilo 13 parnikov, med njimi nekaj nemških. Parnikom sta na pomoč odšla ledolomnica »Jermak« in »Krasin«.

Sklep božičnih počitnic

Kr. banska uprava pojasnjuje na razna vprašanja glede na trajanje letošnjih božičnih počitnic, da je 15. januar 1931 všteti v dobo počitnic. Redni pouk na šolah se začne v petek, dne 16. januarja 1931. — Načelnik prosvetnega oddelka. (AA)

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devise: Amsterdam 22.775, Berlin 13.4775, Bruselj 7.8894, Budimpešta 9.8877, Curih 1095.9, Dunaj 7.9412—7.9712 (7.967), London 274.29—275.09 (274.69), Newyork 66.475, Pariz 222, Praga 167.38—168.08 (167.69), Trst 295.17—297.15 (296.17).

C. G. Norris.

Vroča kri

Roman.

— Cui, če znova začneš, grem tvoj v kabino.

— Smrt! Smrt! Dajte mi čašo strupa! Dajte mi bodalo! Dobrodošče! Hahon!

— Ah, beži no, ti si norec. Zdi se odpeljem nazaj v Newyork.

— Ah, ne, Zeldi, ne hodi nikamor, ne puščaj me samega. Saj bom priden, zares, zelo priden bom. Prisegam ti, Zeldi. Častna beseda, da bom priden.

Vojaški orkester, broječ štirideset mož, je igral pred Manhattan-Beach-hotelom. Ozka livada in majhen vrt sta ločila lesene, h kapelici vodeče stopnice od široke promenade ob morju.

George in Zeldi sta sedela za mizico tih ograje. Ura je bila sedem, bilo je še svetlo. Bledi lunin srp je visel na nebu, sence so bile še nerazločne in slabe. Dišalo je po soli in morju, po jedi in parfumu in končno po večeru, ki je sledil vročemu dnevu. Ocean je zamolklo in monotonno šumel. Od zabavišč sem se je razleglo vrvenje množice, v bližini je pa igral orkester prijetno koračnico h kramljanju pri mizah.

George je bil zelo dobre volje. Cocktaili so ga bili segreli in Zeldi je poslušala ne sicer navdušeno, vendar pa rada. Pripovedoval je same zakulisne zgodbe in spravil je na dan vse, kar je vedel o gledališču. Bil je romantik, lagal je in pretiral. To ji je bilo dobro znano in vendar jo je zanimalo njegovo bežno kramljanje in njegova intimna zaupljivost s kraljestvom, kateremu bi bila tudi ona tako iskreno rada pripadala. George menda še nikoli ni bil tako dobre volje. Naročil je vina in natakur mu je moral pokazati etikete, da bi se prepričal, da mu je prinesel pravi letnik.

— Ne pij preveč, George, — ga je svarila. — Saj veš, da pijan nisi tako dostojen, kakor če si trezen.

— Ah, ne boj se zame. Se na misel mi ne pride, da bi se napil... Kaj ni bil to drven dan, Zeldi, naravnost čudovit dan, te vprašam? Pa vendar ni nevarnosti, da pride nazadnje še do poma? ... Poročiti se morava, Zeldi.

— Ne, jaz se z nikomur ne poročim, George, dokler ne bom angažirana.

— No, to se pa zgodi prej nego pričakuješ.

— Od kod pa veš to? Kako prideš na to misel?

— Ker si po mojem trdnem prepričanju zelo intimna. Potrebna ti je samo še rutina in nič drugega. Lepa si izredno, tvoja postava in velikost je prava, glas imaš lep. Morala bi bila slišati, kaj je dejal o tebi Henry Meserve...

— Kaj pa?

— No, dejal je, da imaš vse pogoje, da postaneš slavna igralka in napraviš sijajno kariero. Moraš se samo potruditi in dobiti dobrega režiserja... Cui, Zeldica, če se poročiš z menoj, lahko napravim iz tebe, kar hočeš. Imam bogate izkušnje, lahko bi te učil in vodil.

— In če bi se izučila? — je vprašala ironično.

— No, ko boš dosegla velik uspeh in ko bo vse drvelo občudovat Zeldi Marsh, me boš pač odslavila. — Bil je malo užaljen, ker je čutil, da se norčuje iz njega.

Toda Zeldine oči so se nekam čud-

27

no iskriale. Zrla je skozi široko okno v noč, v jasno nebo, čez žolte obločnice na promenadi, kjer se je še izprehajalo nekaj poznih gostov. Toda videla ni ne obločnic, ne ljudi, ne jasnega neba, ne svetilkajočega se morja. Tam daleč neke na obzorju je bil vhod v gledališče in nad njim je bilo napisano z velikimi blestečimi električnimi črkami: »Zeldi Marsh«. Videla je napis točno, videla je slugo v novi livreji, dolgo vrsto kočij in avtomobilov in v gledališče hiteče občinstvo.

— B... bogme, kako divna si, Zeldi! Na kaj pa misliš? ... Na najino poroko, a?

Ozrla se je nanj in se sanjavo nasmehnila.

— Ne- George, ne mislim na poroko niti s teboj, niti s kom drugim. Nikoli se ne bom poročila. Nekaj hočem storiti in nekaj postati — igralka.

Toda intimo kramljati in živeti v trdnem prepričanju, da se bodo vse njene sladke nade izpolnile, je bilo eno, stopiti na lestvico, vodečo k slavi in bogastvu, to je bilo pa nekaj čisto drugega. Tako je mislila Zeldi drugo jutro, ko je stala pred zrcalom in si skrbno brisala z obraza ostanke cold-creme od prejšnjega večera. Krema jo je bila spravila na tako mračne misli. Ned jo je bil priporočil in Zeldi je porabila prejšnji večer zadnje ostanke. Prejšnji večer se ji je zdelo vse tako lepo in lahko dosegljivo. Res, bil je lep dan. Prijetna kopel, večerja, vino, ples, zapuščena cesta, zadnjih deset minut kramljanja pred hišo. Za slovo jo je bil poljubil in prvič, od kar sta bila prijatelja, mu je sama nastavila usta.

Toda vse to ni imelo nič skupnega z dejstvom, da je porabila zadnje ostanke kreme in da je veljal vsak lonček dva in pol dolarja. Za kremo ni imela več denarja. Koliko ga je pa sploh še imela? Odprla je svoj kovček, vzela iz njega »šparovček«, prešela bankovce, jih skrbno poravnala in zložila novčice na kupčke na pisalno mizo... Bila je pretirano vestna in točna. Premalo je bilo. Če bi jedla še manj, bi morda vzdržala s tem denarjem še tri tedne, v najboljšem primeru štiri... Toda če bi sploh ne bila angažirana? ... Da...

Beliti si na ta način glavo je bilo zaman. Nekaj se je vendar moralo zgoditi. Saj ni vsako dekle potovalo šest mesecev s Henryjem in Olivio po svetu.

Čim je odbila ura deset, je odšla z doma, da obide agente. Danes je hotela običajen vrstni red izpremeniti in krenila je najprej h gospe Bryan. Skupine moških in žensk različne starosti so stale po kotih pisarne, sami tipični obrazi, vsi enakih plahih pogledov. vsi nekam slabo oblečeni. Malomarno so ogledovali Zeldi, tu pa tam jo je kdo pozdravil, ko je vstopila. V pisarni je bila že znana. Stopila je k okencu na drugem koncu pisarne in se prijazno nasmehnila ženi, sedeči za pisalno mizo. Navadno je ta brezčutna žena zmajala z glavo, toda danes so se ji zaiskrile oči.

— Marsh, kajne? — je vprašala. — Tako se pišete, če se ne motim... Sedite, prosim, gospodična Marsh. Gospa Bryan bi rada govorila z vami.

Visok, plešast mož je ponudil Zeldi stol. Srce ji je močno utripalo, misli so ji zaplesale po glavi v divjem vrtincu. Sledila je mučna pavza. v Zeldinem srcu so vstajale velike nade, pred njenimi očmi so zaplesale čarobne slike, kakor hiti domov, da sporoči mame, Georgu ali Johnu veselo novico, pa naj bo že kakršnakoli.

Ljubavna tragedija dveh Slovencev-orožnikov

V Beogradu se je zaradi nesrečne ljubezni ustrelil Franc Puhar, v Bileću pa Janez Težak

Beograjski in sarajevski listi poročajo o ljubavnih tragedijah dveh vrlih slovenskih orožnikov. Prvi, ki si je končal življenje, je bil orožniški kaplar France Puhar, drugi pa orožniški kaplar Janez Težak.

Prva tragedija se je odigrala na drugi dan pravoslavne božiča v hiši posestnika Milana Jovanovića na Terazijah 6. Okrog 9. dopoldne sta nenadoma počila dva strela. Ko je Jovanovića služkinja Zorka Pačin planila v kuhinjo, kjer sta počila strela, je našla svojega zaročenca Franja Puharja mrtvega s prestreljeno glavo. O tragediji je bila takoj obveščena uprava policije, ki je uvedla preiskavo, da dožene vzrok samomora mladega orožnika.

Kaplar Puhar je bil že 8 let v orožniški službi, bil je znan kot zelo vreden in sposoben orožnik. Zato so ga imeli predstojniki zelo radi. Bil je uslužben pri komisariatu železniške policije. Slaba Puharijeva stran so pa bile ženske. Nedavno se je seznanil s služkinjo Pačinovo, ki jo je imel zelo rad. Nameraval se je z njo poročiti in zato je često zahajal v Jovanovićevo hišo. Tudi Zorkinemu gospodarju Jovanoviću je bil simpatični orožnik vseh. Z Zorko se je sicer Puhar dobro razumel, bil je

pa na njo preveč ljubosumen. Dekle je bilo namreč precej živo, rada je tudi zahajala v družbo. To pa Puharju ni bilo všeč in zato se je z njo večkrat sprl. Očital ji je, da mu je nezvesta in večkrat grozil, da se bo ustrelil.

Zorka je seveda mislila, da se šali. Na prvi dan pravoslavne božiča je Puhar brez dovoljenja zapustil službo in odšel k dekletu. Ostal je pri Zorki vso noč bil je pa izredno potrjen in neprestano je govoril, da se bo ustrelil. Zjutraj je bil zelo ljubezniv z Zorko in ko je odšla na delo, jo je krepko objel in poljubil. »Zorka, zadnjič te poljubim,« je dejal. Zorka mu seveda ni verjela in odšla je po opravkih. Komaj je pa zapustila sobo, sta počila dva strela. Puhar se je dvakrat ustrelil v glavo.

Oblasti so ugotovile, da je nesrečni orožnik izvršil samomor v trenutni duševni zmedenosti.

V Bileću se je v nedeljo pred restavracijo »Balkan« ustrelil orožniški kaplar Janez Težak v glavo. Bil je takoj mrtve. Pri njem so našli pismo, v katerem pravi, da gre v smrt zaradi nesrečne ljubezni. Zaljubljen se je v muzikantko Ivko, kateri pa ni bil všeč. Tragedija mladega orožnika je vzbudila splošno sočutje.

100 jezikov je znal

Eden najbolj znanih poligotov je bil kardinal Mezzofanti, rojen l. 1849. Nedavno je pa umrl v Berlinu legacijski svetnik E. Krebs, ki je kardinalovo slavo zasenčil. Znal je nad 100 jezikov in narečij. Kot sedemletni tesarjev sinček se je lotil francoskega slovarja, ki ga je bil našel v šolski knjižnici. Čez nekaj mesecev je že obvladal francosčino, čeprav mu izgovorjava ni bila znana. Jezikovne sposobnosti malega Emila so se v polni meri razvile šele v gimnaziji. Latinščina, grščina, novogrščina, angleščina, italijanščina, španščina, ruščina, poljščina, hebrejščina, arabščina in turščina, to so bili jeziki, ki se jih je naučil že v gimnaziji. Po gimnazijskih študijah se je vpisal Krebs na juridično fakulteto berlinske univerze, obenem pa v orijentalistični seminar, kjer se je posvetil zlasti kitajščini. Dve leti sta mu zadostovali, da je govoril kitajščino bolj od mnogih izobraženih Kitajcev.

Krebsu so ponudili mesto tajnika pri nemškem posolstvu v Pekingu. Sprejel je to službo in nekoč je skromno pripomnil, da govori poleg kitajščine še sirske, etiopske, staroegiptske, koptiške, gruzinske, perzijske, afganske, armenske in japonske jezik ter sanskrit. Krebs je ostal v Pekingu 21 let. Ko se je leta 1912 obrnilo neko kitajsko plemo na revolucionarno vladno z daljšim dopisom, ga ni nihče razumel in šele Krebs ga je prečital in prevedel. V Pekingu je nadaljeval svoje študije in se naučil polagoma še mandžurskega, mongolskega, tibetskega, korejskega, siamskega, malajskega in barmanskega jezika. Ko je izbruhnila svetovna vojna, se je vrnil Krebs v Nemčijo in v petih letih se je naučil portugalskega, rumunskega, albanskega, češkega, slovaškega, srbo-

hrvaškega, bolgarskega, danskega, švedskega, norveškega, holandskega, madžarskega, finskega, estonskega, litovskega in latvijskega jezika.

Krebsovo zasebno življenje je bilo zelo originalno. Spal je samo pet ur na dan, jedel je skoraj izključno meso, klobuka nikoli ni nosil. V njegovem kabinetu je stal samo en stol. Možu se je namreč vedno mudilo in zanašal se je nato, da ga noben gost ne bo dolgo nadlegoval, ker je pustil vsakega stati. Svojo ženo je gonil iz kabineta z glasnim čitanjem kitajskih ali malajskih zgodb. Nekoč ji je podaril za god zbirko starih perzijskih pesmi, ki jih je začel takoj čitati. Žena ga je prosila, naj ji te pesmi prevede in že drugi dan so bile prevedene v latinščino.

Vsi ga radi pijejo

V Angliji je začelo pijančevanje pomajati. Pred 30 leti je imela Anglija še 103.000 gostiln in točilnic, predlanskim pa samo še 78.000 tako, da pride zdaj na vsakih 500 grl samo ena gostilna. Proizvodnja piva je nazadnje za 46, žganja pa za 58 odstotkov.

Pač se pa v sovjetski Rusiji alkoholizem močno širi. Leta 1924 in 1925, so izdelali v Rusiji 510.000 litrov žganja in likerjev, leta 1928-29. pa že nad 5 milijonov litrov. V sami Moskvi so popili leta 1928-29. poleg likerjev 31 milijonov litrov vodke in 62 milijonov litrov piva. Samo desetina teh alkoholnih pijač je bila izdelana legalno. Največ pije komunistična omladina. Lani je priredil ljudski komisar narodnega zdravja anketo, ki je pokazala zelo žalostno sliko. Pijančevanje je močno razširjeno tudi med delavstvom. V Petrogradu pije 70 odstotkov učencev od 8 do 16 leta vodko redno.

Tudi na Madžarskem ga radi cukajo. Na leto popijejo Madžari povprečno 1 milijon hl piva in 3 milijone hl vina. Za alkoholne pijače izdajo na leto 320 milijonov pengő.

Na Češkoslovaškem je 22.000 šol in 50.000 krčm. Na 100 učencev odpade ena šola, na 280 prebivalcev pa ena gostilna.

Porod in mitologija

Okrog porodov se vije skoraj pri vseh srednjeveških narodih, zlasti pa pri Grkih in Rimljanih. Mitologija. Najstarejša boginja poroda je bila Eileithyia. Ona pa ni samo pomagala mladim materam, temveč je pošiljala tudi svoje pšice in povzročala tako porodne bolečine. S tem je zašla nekoliko v delokrog Diane ki je postala pozneje boginja lova in je pobijala s svojimi pšicami zlasti dekleta, ki niso znala ohraniti nedolžnosti. Zdi se, da sta bili Eileithyia dve, ena dobra, druga pa zla. O tej boginji govorijo tudi Homer, Aristofan in Theokrit. Grška mitologija je imela pa še druge boginje, ki so pomagale pri porodu Artemis je bila posebna vrsta Eileithyie ali pa niena družica. Hera je bila boginja zakonskega življenja, pa tudi poroda. Genethlyia je vladala nad plajenjem in rojstvi.

Rimljani so prevzeli svoje bogove od Grkov in so z njimi pomnožili številko astnih bogov. Diana, v kolikor je pomagala pri porodu, je postala Lucina. Tudi Junona je bila boginja poroda in solah zaščitnica žen. Lucini sta bila posvečena svetišče in gozdčič na Esquilinu in noseče žene so nosile tja rože. Priporočale so se boginji in ji doprinašale žrtve, če je prišel otrok srečno na svet. Rimljani so imeli še druge boginje poroda, katerim so se priporočali obenem z Lucino. Ovidij pravi, da pomaga ženam roditi troje božanstev. Novorojenček je imel sploh mnogo božanstev na svoji strani. Carnia ali Cunina je bedela nad njim v zibelki, Rumina mu je varovala materina prsa, Ossipaga je čuvala njegovo rast, Vati-canus in Fabulina sta bedela nad njegovim jokom in prvim čelbjanjem. Vitumnus mu je prinašal življenje, Sentinus in Sentina sta mu preskrbela čute, Vigintanus pa dihanje in glas.

Najbolše, najtrajnejše, zato vsicenejšel

Strupen jezik.

— Moje pesmi me gotovo prežive.

— Kaj si že tako na koncu?

Strokovnjak.

— Slišal sem, da imate doma nekakšne Rembrandte in Rubense.

— To je pomota, imam samo slike.

Moderna slika.

— Svojo najnovejšo sliko bi rad podaril kakšnemu zavodu. Katerega bi mi priporočili?

— Podari jo zavodu slepcev.

Najmodernejši šivalni stroji

OGLEJTE SI

ZALOGO

PRI

TVRDKI

Ludo. Baraža, Ljubljana

SELENBURGOVA ULICA 6. TELEFON 29-80

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plačo se lahko tudi v znakih. Za odgovor znakom! Na vprašanja brez znakov ne odgovorjamo. Najmanjši oglas 5.

Psa-voščjaka

1-2 leti starega, ki je že malo dresiran in dober osebnost, uvaž ter spremljevalec, kužin. Takojšnje ponudbe z nadobno ceno na naslov: Stoker, Brdo pri Kranju. 583

2 decimalni tehtniki.

30 m pregraje za pisarne, 50 lesenih poljskih postelj, mar-mor in železno ograjo za grobnico, ročni voziček, sode in vrvi prodam. — F. Cvek, Kamnik. 582

ENODRUŽINSKA VILA

vpeljan vinotok, trafika in delikatesna trgovina, na zelo prometnem kraju v večjem letovišču na Gorenjskem — se takoj ugodno prodaja. Le resni kupci naj pošljejo ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Promet«: kraj 578.

Premog. drva. koks

prodaja »LIRIJA« d. z o. z., Ljubljana, Dunajska c. 46 — telef. 2820. Miklošičeva c. 6 — telef. 2595

HARMONIKE

zdelujem nove in sprejemam popravitve vse glasbene in-s-tumente JANC. LJUBLJANA. Bohoričeva 9.

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo zalogo dežnikov in solčnikov ter sprehajalnih palic. Popravila se izvršujejo — točno in solidno. —

Makulturni papir

kž à Din 4.—

prodaja uprava, Slovenskega Naroda,

Dvekolesa motorji šivalni stroji

otroški in igračni vozički, neumatika, posamezni deli. Velika izbira, najnižje cene. Prodaja na obroke. Ceniki franko.

Tribuna" F. B. L.

tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, KARLOVSKA CESTA ŠTEV 4

Za dečke

so najzanimivejše etivo potopisne povesti Karla Maya. Pravkar je izšla povest

OLD SUREHAND

v dveh zvezkih na 620 straneh. Obvezka veljata broširana Din 95. v platno vezana Din 128.— Knjiga sta najzanimivejše darilo. Knjižarna tiskovne zadruga v Ljubljani, Selenburgova ulica 4. 9. 95

OBUPANE ŽENSKE

Ne bojte se, če izostane menstruacija!

Vam prinaša pri poškodbah in izostanku mesečnega perila že mnogokrat preizkušen, tisočkrat posvedčen in zdravniško priporočen, zanesljivo učinkujoč pripomoček, ki ni odpovedal niti v najtežjih in najtrudovratnejših primerih navzlic vsem drugim uporabljanim sredstvom, ki so ostala brez najmanjšega učinka.

Prof. dr. Retthia »EROSEA«, ki ugodno učinkuje, ne da bi morali svoje poslovanje prekiniti, že po nekaj urah. Din 70, za staro poškodbo Din 100, za odporne ženske Din 150, dvojno za staro poškodbo in odporne ženske Din 200.

Zajamčeno neškodljivo, sicer vrnemo denar! Tisoči žensk potrjujejo hitri in zanesljivi uspeh tega sredstva in zopet pridobljeno zadovoljstvo. — Diskretna pošiljatev po pošti.

Havelkova ordinacijski laboratorij

Praha-Nusle, Božetčeva ul. 10.—68. S. D.

Pošt. schranka č. 17. Č. S. R. — Pišite, prosim, razločno! V Jugoslaviji je pisma na nas frankirati s 3 Din.

